

29605, II, C, g

58

1875

80 br.

Gledališke igre
 za
 slovensko mladino.

Izdaje in zalaga

Ivan Tomšič,

učitelj na c. kr. vadnici v Ljubljani.

PRVI ZVEZEK:

Star vojak in njegova rejénka.

V Ljubljani.

Tiskala Klein in Kovač (Egrova tiskarna).

1875.

Gledališke igre

zlovenske mladine.

izdal v Ljubli

Ivan Tomšič

knjižnica in tiskarna

1911

Šta je volja in njegova težnja.

Y. B. B. B.

Knjižnica in tiskarna

Gledališke igre

za

slovensko mladino.

Izdaje in zalága

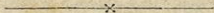
Ivan Tomšić,

učitelj na c. kr. vadnici v Ljubljani.

PERVI ZVEZEK:

Star vojak in njegova rejénka.

V Ljubljani.

Tiskala Klein in Kovač (Egrova tiskarna).

1875.

030017304

PREDGOVOR.

Naprosílo me je mnogo prijateljev slovenske mladine, naj bi gledališke igre, kakoršne je pri našal „Vertec,“ izdajal v posebnih zvezkih na svitlo, ker bi je tem pôtem mladina laže in hitrejše dobila v roke. Ustrezajôc tej želji, dal sem prvo daljšo igro :

Star vojak in njegova rejenka,

poslovenila Barbka Höchtel-nova,

ponatisniti iz „Vertea,“ da se uvêrim, je-li res treba tacih gledaliških iger našej mladini. Kakor hitro se prvega zvezka razpečá toliko, da morem poplačati tiskarske troške, takój se lotim dela, da izidejo še drugi zvezki z daljšimi in krajšimi igrami.

V predgovoru bodi rečeno samo toliko, da se mladina najhitrejše učí slovenskega jezika s predstavljanjem kratkih, v čistem in pravilnem jeziku pisanih gledaliških iger. A nihče naj ne misli, da odobrávam gledališke predstave, kakoršne se vidijo

po vélikih gledališčih. Dosti je, ako se otroci naučé dotičnih nalog ter je z učiteljevo pripomočjo izverševajo onáko, kakor kaže dejanje za predstavo namenjene igre. Otrók ne bode nihče kritikoval. V predstavo tudi nij treba posebnih in dragocénih priprav. Šolska ali kaka druga izba, prostor pod milim nebom, dovolj so pripravni za predstavljanje kratkih, v otročjem duhu pisanih iger. Tú otroci nemajo druge težave, nego to, da se jim je treba igro dobro naučiti na izust.

S predstavljanjem gledaliških iger se najbolj kéri pot k zavésti slovenske mladíne ter se s tem mnogo več doseže, nego sè samim čitanjem.

Zatorej podpirajte, prijatelji slovenske mladíne, to novo moje podvzetje. Ako se ta prvi zvezek sprejme in razšíri tako, kakor mu želim, imela bode slovenska mladína v malo letih lepo zbirko gledaliških iger in drugih v predstavljanje primernih sestavkov, katerih nam v slovenskem slovstvu do zdaj še zeló pomanjkuje.

V Ljubljani, meseca julija 1875.

Ivan Tomšić.

Star vojak in njegova rejénka.

Gledališka igra v dveh dejánjih.

Poslovenila

Barbka Höchtel-nova.

V LJUBLJANI.

Tiskala Klein in Kovač (Egrova tiskarna).

1875.

OSOBE:

Miško, star vojak v pokoji.

Stépanek, sin ranocélnikov.

Radovánček, njegov brat.

Anička, }
Kátinka, } učenki.

Tínica, sirota brez očeta.

Več dečkov in deklic iz vasi.

Igrališče v vasi pod milim nebom.

Pervo dejanje.

PERVI PRIZOR.

Miško (sedèč pod drevesom plete košaro; levo oko ima zavézano s črnim robcem). **Tínica** (sedèč pri njem podáje vítrice).

Miško. Zakaj te denes nij v učilnici, **Tínica**?

Tínica. Manjši otroci se učimo popôludne; mati je sè starejšo sestro šla v najem délat, in vesela je, če vam mervico pomorem. Tudi jaz bi se rada naučila košare plesti. — Mati mi je često rekla, da ostanem šibka ter da se ne bodem mogla nositi s težkim delom, in da bi se mi zatorej bilo čemu družemu naučiti. — Samo ako bi znala šivati! — A presiromašni smo; mati nam jedva toliko more prislužiti, da se hránimo.

Miško. Ali res? Žalostno je; a potoláži se! Siromaštvo nij sramota in bogastvo še nij

sreča. Bogat je ón, kedór je zadovoljen. Kedór je vesel déla, ta se ne ustraši življenja. Še je mnogo dobrih ljudíj na svetu; stari Bog tudi še živí.

Tínica. Vsak dan ga prosim, da bi se nas usmílil!

Miško. Prav je to, blágo dete! Njegove pomóči ne bodeš pogrešala. (Vzame kos kruha iz žepa.) Zdaj si hočem malo založiti, a ti mi pomôzi; pomagáš mi pri délu, pomôzi mi tudi pri jélu. „Vsak delavec je svojega plačila vreden.“ Ná! (Tínica se brani.) Ná, ná! jaz imam dovolj, in tebi ménim, da bode tudi godílo. „Kar se človeku dá, to mu ne tare sercá,“ učí star pregovor.

Tínica. Bog vam pláti! Vaš kruh se mi zdí boljši od našega.

Miško. Kruh, ki si ga kedó pošteno prisluži, nikoli ne priséda. — A povej mi, Tinica, zakaj si tako rada pri meni?

Tínica (zmétena). Nu, zato, ker sem rada pri vas. Vi veste toliko lepih pripovedek, lepih pregovorov, in vse to jaz rada poslušam; tudi uže mnogo vašega vem.

Miško. Povéj mi, kaj uže veš?

Tínica. Ko je včeraj kamenje Radovánček metal za racami, takój ste ga zapódili, a nam ste rekli:

Živálec múčiti ne smej nikdár,

Živál je vsaka tudi božja stvar!

Miško. Prav je, Tínica, prav! Ali so drugi otroci tudi radi pri meni, da poslušajo moje pregovore, — kaj?

Tínica. O, vsi, posebno, kedar ste dobre volje.

Miško (z nasméhom). Zato ste mi tudi vzdéli priimek „govoráč,“ nij li res, Tínica? (Tínica molčí.) Nu, tega se nič ne boj povedati; nič nij hudega; sam sem slišal, ko so otroci dejáli: zdaj pojdimó h govoráču, da nam kaj pové! — Ali nij res, Tínica? — Samo če so moje besede dobre, to je vse dobro; imenujte me tako ali drugače, — nič me ne peče. Poslušaj, Tínica: „kedór dobro blago imá, vselej z láhka ga prodá.“ — Evo, evo, baš zdaj je učenje minolo. Otroci gredó iz učilnice! — Nu, rad bi vedel, kaj nama novega nesó.

DRUGI PRIZOR.

Stépanek, Anička, Kátinka, Radovánček, (kateri nekoliko zadaj ostane ter skriváje poslušá.) Več dečkov in deklic s knjigami. **Prejšnja.**

Stépanek. Dober dan, oča Miško! Uže li vse dopoldne delate?

Miško. Kaj hočem? Delati je treba. Delo sladí življenje. Kedór pridno dela, tak je zdrav in čverst. Ali ste me razumeli, otroci?

Stépanek. Vse dobro umejemo, oča Miško!

Miško. Ali ste se denes lepo učili?

Anička. Semkaj pogledite! Dobila sem krasno podobico od gospoda kaplana, ker sem kerščanski nauk znala.

Kátinka. Mene je pohvalil gospod učitelj, ker sem lepo čitala.

Miško. To je nekaj vredno, otroci! Take stvari jaz rad poslušam. — A Radovánček? — Zakaj stojí tam zadaj? Ali ga je kaj žalega zadelo?

Stépanek (na pol glasno Mišku): Znal nij in zato je v zadnjej klopi sedel.

Miško. To ne veljá nič, Radovánček! Sram

te bodi, če si res tak! Nu, ako se poboljšaš, potlej rudečica ne pokvari tvojega lica. — A ti, Anička, ker toliko znaš, da si podobico dobila, povej mi, katero pisme je v sredi mej A B C?

Anička. Čakajte malo, da pomislim! (Misli ter šteje na perste.)

Miško. Ne muči se, ne, ljuba moja! Srednje pisme mej A B C je B. (Otroci se zasmejó.)

Anička. E nu, to vé vsak otrok!

Miško. Stopi k meni, Kátinka! Povej mi, koliko graha gre v lonec?

Kátinka. Koliko? — Koliko? — Kolikoršen je lonec.

Miško. Nobeden ne gre, ker nema nóg; vrečiga je treba. (Otroci se zasmejó.)

Stépanek. Povejte še katero uganko, morebiti jo uganemo.

Miško. Ti se delaš posebno modrega, zdaj pokaži modrost!

Stépanek. Vprašajte nu!

Miško. Vem za 25 bratov; nič si nijso podobni, a vendar so si zeló prijatelji. Mej njimi je 20 némih, a samo pet jih govóri za vse druge. Pervi široko odpira usta; drugi jóče, kakor déte

v zibéli; tretji cvili, kakor miška; četerti vpije, kakor vozník; peti kričí, kakor sova po noči. Povej mi, kedó so ti bratje?

Stépanek. Tega živ kerst ne ugane; pretežko je.

Anička. Jaz, oča Miško, jaz!

Miško. Povej, Anička, če veš.

Anička. To so písmena —

Stépanek (naglo jej prekine besedo). Písmena, písmena! Kaj ne bi? Soglasniki in samoglasniki!

Miško. Prepozno, Stépanek, prepozno! Anička je modrejša in hitrejša od tebe. (Otroci se zopet zasmejó.)

Stépanek. Povéjte nam rajši, kako ste vojáčili! Jaz rad poslušam o vojácih.

Otroci (vsi). Jaz tudi, jaz tudi!

Stépanek. Posebno, kedar pripovedujete o vojni in bitvah.

Miško. Ti, Stépanek, govoriš, ne védi, kaj. Vsi ne uméjete, kaj je vojna, koliko kerví in koliko solz preteče v bôji. Mnogo jih umerje daleč od očeta in matere, od bratov in séster, v žalosti in bridkosti; óni zopet izgubé roko ali nogo, da so potem do smerti hrômi. Otroci, prosite Boga, da

bi nam dal ljubi mir ter nas branil sovražnika. (Vstane.) Zdaj treba iti malo domóv; nekaj sem pozabil. Tínica, ostaneš li tukaj? Skôraj se povernem.

Tínica. Idite, oča Miško! Jaz останem, da vam vítrice malo v red denem.

(Miško, Radovánček, Anička, Kátinka in drugi otroci otidó).

TRETJI PRIZOR.

Stépanek. Tínica.

Stépanek. Tínica! jaz nekaj vem.

Tínica. Kaj veš? Ali nečeš meni povedati?

Stépanek. Tebi še najprej, ker sta si največja prijatelja z Miškom, našim govoráčem. Poslušaj me! Denes je sveti Mihèl, — Miškov god. Kaj bi mu storili, da ga razveselímo?

Tínica. Ne vem; ničesa mu nemamo dati.

Stépanek. Veš li, kakó? Pri nas domá pod streho je deska, ki je viséla nad slavnimi vrati, skozi katera so se ón dan vojaci vračali z

bojišča preko naše vasí domóv. Tudi venci ležé pod streho, res uže rumeni in suhi a vendar še zdaj lepi. Ali bi ne bilo prav, ako bi desko semkaj prinesli ter jo obésili na drevo, z venci in cvečicami olepšano? To bi Miška jako veselilo. Na deski je v zlatih písmenih čitati:

„Hvaležna domovina dobrim sinovom!“

To tudi nanj méri; tudi on je bil na vojski in je tam oko izgubil.

Tínica (vesela). Dobro si se umislil. Tako storímo! Hitro idi po desko, predno pride Miško.

Stépanek. To se ne dá takój storiti; deska je težka, sam jej ne morem kaj; treba, da še ti pomoreš.

Tínica. Ne utegnem, ker mi je tukaj ostati in paziti Miškovih stvaríj.

Stépanek. Ne bodi preprósta! Kedó ti pride krást Miškovih stvaríj?

Tínica. Res, — a vendar —

Stépanek. Nu, vsa naša misel naj ostane, kakor je bila; deske ne morem sam prinesti, a družega nemam nikogar, ki bi mi pomogel.

Tínica. Ali se hitro verneva?

Stépanek. V dveh minutah.

Tínica (terdno). Idiva v imenu božjem! —
vendar —

Stépanek. Uže zopet tvoj vendar! —
Čas preide; ne obotavljaj se!

Tínica. Zatorej berzo, berzo! — Bog ne
daj, da bi se v tem kaj zlega priménilo. (Otídeta.)

ČETERTI PRIZOR.

Radovánček (tiho prileze ter bojázljiv gleda okolo sebe).

Zdaj sem tukaj sam. — Vsi so odšli, —
nihče me ne vidi. Najlepša prilika se mi ponuja,
da povernem staremu govoráču. Po kaj me vedno
draži in svarí v pričo drugih otrók? Ali ima on
to pravico? Včeraj mi je pritisnil gorko zaúšnico,
ker sem kamenje metal v race. — Kaj njemu do
tega? On nij postavljen, da bi meni prepovedoval
ali zapovedoval! — Kaj bi mu li storil, kar bi
ga jezilo? Ali mu vitre prerežem na košari, ki
je uže do polovice spletena? (Ustraši se.) Kaj je
bilo to? Gôri na drevesu je nekaj zašumélo.
(Gleda na drevo.) Nič nij, nič; bila je kaka ptica. —

A on si takój napléte drugo košaro. Bolje, ako mu vzamem nož; brez noža ne more vitric delati. (Vzame nož.) Kako je lep! Kako se sveti! Oster je tudi in lepe platnice ima! Če ga zaklopnem ter v žep vtaknem? Živ kerst ne ugane, kam je izginil. Oh, toličko, da se nijsem vrezal. — Uže krí mi teče iz persta. — Nož rajši položim, kjer je bil. — Pervič sem zdaj hotel krasti. — Perst bi me utegnil ovaditi. — A ne, noža ne dam! Roko denem v žep; nihče se ne domisli, da ga imam jaz. A to je treba hitro storiti, dokler sem še sam. Ti stari govoráč, nož bodi moj! (Nož vtakne v žep ter naglo otíde.)

P E T I P R I Z O R.

Stépanek in **Tínica** (neseta desko in venec).

Stépanek. Prišla sva. Ne gubíva časa; desko hitro obésiva na drevo!

Tínica. Vózla ne morem odvozlati.

Stépanek. Kje? Daj meni to stvar! — Niti jaz ga ne morem razvozlati. Kje je nož, da ga prerežem? Ondu na klopi je ležal poprej.

Tínica (išče noža). Dragi Bog! kam je prešel nož? Nikjer ga ne najdem. Nekdo ga je vzel, kadar naju nij bilo.

Stépanek. E, kdo li? V teh kratkih hipih, kar naju nij bilo, nihče nij mogel sem priti. Nu, zdaj nama je konec veselja. Miško bi ne bil noža dal za vse ne vém káj. Morda še poreče, da sem ga mu vzel jaz ali ti.

Tínica. Tega ne poreče; tega si o naju ne more misliti. — Ali bi ne bilo bolje, ako bi jaz bila tukaj ostala?

Stépanek. Dobro sva meníla; če se je to prigodilo, kaj hočeva? Midva nijsva kriva. Evo, Miško gre in cela družína otrók ž njim!

Tínica. Povej, kam deneva desko in vé nec?

Stépanek. Hitro skríva! Zada j tja za derva deníva! (Odnese desko in venec.)

Tínica (jokaje). Oh, denes, ko je njegov god — in jaz sem vsega kriva! Zakaj li nijsem tukaj ostala?

Stépanek. Mólči! Ne jokaj! Nož se uže najde. Jaz Mišku vse odkrito povem. A poslušaj me! O deski ne zini — niti besedice ne!

ŠESTI PRIZOR.

Miško, Radovánček, Kátinka, Anička. Dečki in deklice. Prejšnja.

Miško. Meni se ne more nič zgoditi, ko imam toliko otrok v družino okolo sebe. (Ugleda Tínico, deržéčo si zastor pred očmi.) Kaj ti je, Tínica, ka se jókaš? Kdo ti je kaj storil? A ne Stépanek? — Stépanek povedi, kaj je Tínici?

Stépanek. Oh, oča, Miško! Kadar ste bili odšli, prosil sem Tínice, da bi z menoj šla, pomagat nekaj prinesti. Takój sva se vernila, a v tem je nekdo vam nož ukradel.

Miško. Kaj? Moj nož? To mi nij, kar si bodi. Kdo bi ga li vzel? Ali sta koga videla?

Stépanek. Nij bilo žive duše, razven naju, in potlej ste prišli vi z drugimi otroki. (Dečkom.) Če je kdo izmej vas vzel nož morda v šali, daj ga semkaj! (Dečki molcé.) Oča Miško, preiščíte vse naše žepe, ter nož se dobode tam, kjer je.

Miško. Kaj ti je na umu! Jaz da bi vam preiskoval žepe? Tega ne storim, otroci! Kdor mi je vzel nož, sam ga je dolžan poverniti; jaz se

nikogar ne dotaknem. Drugače si znam pomoči. Pridite sem k meni, otroci, ter stopíte v versto, s herbtom oberneni k meni. (Postavlja je v versto.) Tako; vse je v redu. Zdaj me poslušajte in dobro pazíte, kaj porečem. Jaz jamem šteti: jedna, — dve, — tri. Ko porečem „tri,“ takój se z licem obrnite k meni. Videli bode te nekaj. Tist, kdor je nož vzal, ne bode se mogel obrniti; kajti ko izpregovorim: „tri,“ nož mu v žepu tako oteží, da se mu niti z mesta ne bode geniti. Ali ste razuméli?

Dečki. Razuméli, razuméli, samo štejte, oča Miško!

Miško. Pozor, otroci! Jedna, — dve, — in (v tem hipu se zevertí Radovánček, a drugi otroci še stojé.) Tako; zdaj je uže dobro. Nij treba, da bi rekel: „tri“, nož se je uže pokazal. Radovánček, daj ga z lepa sem!

Radovánček (svoje glaven). Jaz noža nemam.

Miško (prijemši ga za roko). Ne upiraj se; ako noža z lepa ne daš, preiščem ti žepe, in če ga najdem, gorjé tebi!

Radovánček. Mirujte! Nič žalega mi ne morete storiti. Ne deržite me tako terdo za roko!

Miško (Stépanku). Stépanek, pojdi po očeta; otódi sem ga videl domóv prišedšega.

Stépanek. Potečem, kolikor morem.

Radovánček. Stoj, Stépanek, stoj! Nož hočem dati. (Izleče ga iz žepa ter dá Mišku.) Nu, mirújte zdaj; nož sem vam dal.

Miško. Dobro sem vedel, kje je nož; pómnite si, otroci: „mlad tat se sam ovádi.“ Kaj ti je na roci? Vrezal si se! Ali te je morebiti moj zvesti nož vgriznil? (Radovánček se mu hoče iz rok iztergati.) Počakaj še malo! tako z láchka mi nog ne odneseš. Jaz sem star voják; vojaški te bodo sodíli. Zasáčili smo te na tatvini in skozi šibe pojdeš. Moj nož nij zamán narezal verbovih šib; zdaj nam bodo v tvojo kazen. Dajte sem šibe! Tvoj oča je ranocélec in treba mu je ostrega noža, izrezati rano iz telesa; šiba je še ostrejša, kajti otrokom iztrébi raznokatero dušno slabost.

Tínica. Oh, oča Miško! ne delajte mu žalega, — oprostíte mu zdaj! Poboljša se Radovánček, jaz vam sem poročíca. — Ali nij res, Radovánček, da se poboljšaš? — Tudi sem jaz kriva vsega tega.

Miško. Nu, če ti zanj prosiš, opráščam mu; a kazni vendar ne otíde.

Stépanek (oči si brišé). Dolžen sem očetu povedati, koliko nam je storil sramote Radovánček; žal mi je, ka je moj brat!

Miško. To si res dolžen; greh bi bilo molčati. Zaslužena kazen ga utegne poboljšati. (Radovánčku.) Pojdi, kamor hočeš! Ne morem te pri sebi imeti, dokler se ne poboljšaš. (Radovánček otide.)

SEDMI PRIZOR.

Prejšnji brez Radovánčka.

Miško. Zdaj ste videli, kako slaba vest človeka ovádi. Resničen je pregovor:

„Kdor slabo vest imá,
Ljudém se sam izdá.“

Stépanek. Ali ste uže takój vedeli, da je nož on ukradel?

Miško. Zdelo se mi je, da je on. Videl sem ga malo poprej, bežéčega mimo mojega okna, kakor bi se me bal. Res imam samo jedno oko, a ž njim vidim bolje, nego li raznokedó z obema.

Ko je Radovánček sem prišel, bil je tako nemiren, da sem takój videl, kakor bi ga vest pekla. Žal bi mi bilo dečka, ako se ne poboljša, ker ima dobrega očeta in verlega brata Stépanka. „Ivér vendar ne pádi predaleč od paróbka.“ (Pogleda, koliko je ura.) Nu, zdaj treba hitro iti k županu; rekel mi je ob tem času priti. Ako bi se skôraj ne povernil, Tínica, posprávi ti moje stvari v hižo. Nož vzamem sè soboj, da se nihče ne obreže. Mislim, da ne bode nič važnega ter skôraj se ver-nem. — Da ste mi zdravi! (Otide.)

OSMI PRIZOR.

Prejšnji brez Miška.

Stépanek. Baš prav, Tínica! da je odšel Miško; zdaj nama tudi drugi otroci lahko pomagó.

Anička. Kaj li namérjata?

Stépanek Takój zveš. Tínica, povedi jim; jaz stopim hitro po desko in po venec. (Otide.)

Tínica. Denes je Miškov god in Stépanek bi mu tukaj na drevo rad nekaj narédil.

Kátinka. Naj vama tudi jaz pomorem.

Otroci. Tudi mi, tudi mi hočemo pomagati!

Stépanek (prinese desko). Da, tudi vi treba da pomorete; čím več nas je, tem bolje! Pomozite mi zdaj desko postaviti na klop ter na drevo nasloniti. (Otroci poprimó desko.) Tako je dobro. (Stopi na stran ter desko ogleduje.) Verlo dobro stoji, ali ne, otroci? A zdaj hitro venec in cvetíce!

DEVETI PRIZOR.

Radovánček (plah nastopi). **Prejšnji.**

Radovánček. Daj, Stépanek, da samo jedno besedico s toboj izpregovorím.

Stépanek. Pojdi! S toboj se nečem družiti.

Radovánček. Stépanek, prosim —

Stépanek. Anti vidiš, ka zdaj ne utegnem, — počakaj, da —

Radovánček. Ne, dragi bratec moj! takój želim s toboj govoriti; poslušaj me, lepo te prosim!

Tínica. Pojdi, Stépanek, pojdi! Tako milo

te prosi; ne bilo bi lepo, če ga osorno odpodiš. V tem z Aničko in Kátinko jaz obésim vence okolo deske.

Stépanek. Nu, bodi si, ker si ti rekla. (Stopi k Radovánčku.) Kaj bi rad? Povedi hitro!

Radovánček (obotavlja se). Stépanek, ali res očetu poveš?

Stépanek (ostro). Dá, dolžnost je, — žal mi je.

Radovánček. Oča me ubije; veš, kakšen je.

Stépanek. Tega ne storí; a v tvojej koži bi vendar ne hotel biti. Zaslužil si ljuto kazen, in treba da jo preterpíš.

Radovánček. Stépanek, prvič sem to storil; po sedàj uže nikoli ne storím; prosim te, ne pripovedúj očetu.

Stépanek. O tem poprej še Miška povprašam. Veš li kako? Kadar pride, stopi k njemu ter poprosi ga oprostíla! Ako ti on oprostí, potlej očetu ne povem, a drugače sem prisíljen.

Radovánček. Storím, kakor si mi rekel; prositi ga hočem, kar morem. A dovoli mi zdaj, da bi se tudi jaz radoval z vami.

Stépanek. Če vsi otroci na to pristanejo, jaz ti ne branim. (Otrokom.) Čujte, more li Radovánček pri nas ostati, dokler pride Miško? (Otroci molcé.) Vidiš, Radovánček, otroci te nečejo.

Radovánček. Lepo vas prosim, da bi se z vami radoval! Poboljšam se res.

Tínica. Ker tako lepo prosi. Meni se smili.

Anička. Jaz ga ne podím.

Otroci. Naj bode pri nas!

Stépanek. Lepa vam hvala v imenu mojega brata. Prizadeval si bode, udostôjiti se vaše ljubezni. — Zdaj je vse gotovo. Nu, res bi lepo bilo, ako bi Miško nazaj ne prišel.

Tínica. Evo ga! Jaz ga uže vidim. Ozrite se tja, kako hití in to v najlepšej suknji. Vidi se mu, da je vesel.

Stépanek. „Mundúra“ (uniforma) se imenuje; ti ničesar ne veš. Stopíte zdaj na levo in desno, a ti Radovánček, veš, kaj si obétal.

Radovánček. Storím, kakor sem rekel.

DESETI PRIZOR.

Miško. Prejšnji.

Miško. Ali ste še vsi skupaj? Skôraj poldne zazvoní in iti bode h kosilu. (Zapazi desko na drevesu.) Kaj je to? (Ozira se po otrocih.) Kdo se je to izmislil?

Stépanek. Tako nas ljubite, in denes je vaš god, hoteli smo —

Miško. Ahà, — vem, hoteli ste me poslaviti ter izbrali ste si v to moj prostor. Otroci! lepa vam hvala. Druzega vam ne morem dati. Ako bi kaj imel, rad bi vam dal, to vé Bog v nebesih.

Stépanek. Jaz bi vas vendar nečesa poprosil.

Miško. Kaj bi rad?

Stépanek. Moj brat Radovánček bi z vami govoril.

Radovánček (pristopi). Prosim vas, dobri oča Miško, da mi oprostíte! (Joka.)

Miško. Podaj mi roko, Radovánček; roka poštenega moža je, ki ti jo dajem; prizadevaj si,

da tudi ti ostaneš pošten vse svoje življenje, kajti pómni!

„Kakoršen človek, taka mu čast.“

Vse bodi pozabljeno ter oproščeno; največje veselje mi storiš, ako se res poboljšaš ter bodeš dober in pameten deček. — A zdaj vam nekaj povem, kar vas bode veselilo. Župan mi je baš prečítal pismo, s katerim je cesar meni dovolil mirovino. Odslej bodem laže dihal, ker se mi ne bode tako mučiti za vsakdanji kruh, kakor do sedaj. Star sem in uže težko delam.

Stépanek. Bog daj, da bi še mnogo let srečno in zdravo živeli!

Miško. Vse, kakor Bog hoče. A zdaj se bodete še bolj čudili, ko vam pokažem dar, ki sem ga dobil za god; lep in drag je.

Tínica (radovedna). Kje je, oča Miško? Pokažite!

Miško. Prosim, da malo poterpíte! Skôraj vam ga odkrijem. Stopíte k meni, da vam pokažem lepo hčerko, svoj denašnji dar. Zeló pridna in ljubeznjiva deklica je.

Tínica (čudêč se in bojázljiva). Deklica?

Miško. Dà, deklica; baš tolika je in tako

pridna, kakor ti. To deklico sem denes vzela za svojo hčer; skerbeti hočem za-njo, dokler živim, a kadar se postaram, stregla bode ona meni. Če me Bog pokliče s tega sveta, zatisne mi oči ter na mojej gomili tam na kopališči bode molila za-me. (Tínica se stráni oberne in joka.) Tínica, kaj ti je? Čemú se jokaš?

Tínica. Potlej uže jaz ne bodem mogla pri vas biti, pozábite me —

Miško. Kedó ti je to dejál? Ti bodeš moja hčerko ljubila, kakor sama sebe; prijazni si bodeti mej soboj. Stopi bliže k meni, Tínica; jaz dobro znam tebe in tvojo mater; tudi vem, da sta siromašni. Otódi sem govoril z materjo, in ti, — baš ti bodeš po sedaj moja hčerka. Ali se tega braniš Tínica?

Tínica (poljubivši mu roko). O, z veseljem bodem vaša hči, ljubi oča! Bog vam pláti!

Stépanek. A tudi nas po vsem ne pozabíte, ker vas tudi mi vsi ljubimo.

Miško. To se umeje samo ob sebi; „stara ljubezen ne zrujaví, devet krat se verne, ponoví.“ A zdaj idimo h kosilu, jed nam pojde v slast. Moja hčerka gre z menoj. Stépanek, tvojega očeta

poprosim, da mi podarí to desko; on je ne potrebuje. Jaz jo dam lepo popraviti ter ná-njo sè zlatimi písmeni zapisati —

Stépanek. Kaj li?

Miško. „Dobri otroci staremu govoráču.“
Ali ste zadovoljni?

Otroci. Dà, tako storíte, oča Miško!

Miško. In če vam je drago, pojdemo z večera vsi skupaj na hribec gori v cerkvico, Boga hvalit za veselje, katero smo denes uživáli, da se ne poreče:

„Ves dan so se veselili

A Boga so pozabili.“

Ali čujete? Poldne zvoní. Zdaj ídite domóv in pozdravite mi roditelje. Da ste mi zdravi! Pojdi, Tínica, hčerka moja! (Prime Tínico za roko. — Vsi otidó.)

(Zagrinjalo pade.)

Drugo dejánje.

Tri leta pozneje.

PERVI PRIZOR.

Anička in Kátinka (sedèč pod drevesom čitati na knjigo).

Anička. Ali se hitro mračí! Jedva je odzvonilo „zdravo Marijo,“ in uže je temà, da se ne vidi čitati. Mene kar očí bolita, — ná knjigo; to lepo povest hočevi jutri okončati. A da veš, ne čitaj brez mene. Knjigo moreš odpreti samo tedaj, kadar bodevi obé skupaj; tako je naročila Tínica, v spomin jo nama dajóč.

Kátinka. Ne boj se; knjiga bode pri meni dobro shranjena, — tudi nijsem ni tako zvédava, da bi brez tebe čitala. A še nekaj, Anička! Veš li, ka je baš denes minolo tri leta, kar smo bili očeta Miška z desko na tem drevesu razveselili?

Anička. Kako bi to pozabila? Bil je najlepši, najveseléjši dan vsem otrokom. Tedaj je bil

pokojni Miško Tínico vzal za svojo rejénko, — in Radovánček, poprej zloben deček, bil se je potlej ves poboljšal. Stari Miško ga je zadnjo dobo ljubil zeló.

Kátinka. Žal, ka smo ga tako hitro izgubili. Tínica je bila jedva leto pri njem, ko je naglo izbôlel, in —

Anička. Ljuba Kátinka! ne govorivi o tem; meni je težko ob serci, kadar se ga opomnim; vsi smo ga ljubili.

Kátinka. I zakaj bi ne govorili o njem? Sam je nam vélel. Ne veš li, kako lepo nas je učil, ko smo jokáje klečali okrog njegove postelje? — „Čemú jokate, ljubi otroci? Ali ne veste, kaj je smert? Prestop v boljše življenje, v hižo nebeskega očeta. Bodite pridni, pošteni in pobožni ter zopet se bodedo tamkaj gori videli. Ne da bi pozabili svojega starega prijatelja Miška, nego često govoríte o njem.“

Anička (briše si oči). In še je dostavil izrek: „konec dober, vse dobro!“

Kátinka. Skôraj potem je ugasnil tako tiho in mirno, da smo vsi mislili, zaspal je.

Anička. Nij ga bilo človeka, kateri bi ne bil žaloval po njem, — a kako je bilo ubogej Tí-

nici, ki je izgubila ž njim dobrotnika in očeta! — Iz početka je sirota bila vsa oneméla, ni jokati nij mogla. To hoče biti bridko.

Kátinka. Ko je k malu potem odšla v mesto, bila je še poprej na pokopališči, spremíla sem jo tudi jaz. — Pokleknivši na gomilo si je lici zakrila z rokama, — mislila sem, da jej serce póči, — a naposled je zopet vstala in očí sta jej prečudno sijali ter z roko je pokazala nebo in rekla: „tam gôri je zdaj naš Miško.“ Te ure ne pozabim, dokler bodem živa.

Anička. Kako li je to, da je Tínica tako naglo odšla v mesto? Slišala sem govoríco, da je Miško malo pred smertjo necemu plemenítemu gospodu tja pisal, a nijsem ničesar za terdno mogla o tem zvedeti.

Kátinka. Niti jaz ne vem mnogo več nego tí. — Mislim, da je tist gospod nekov general, — a evo, tam ide Stépanek, kakor nalašč; nesel je bil otódi zdravila bolníku Gregorju; on utegne več povédati o tej stvári, kajti njemu je znano vse o Tínici. (Kliče.) Stépanek! pojdi sem, če hočeš nekaj povedati.

DRUGI PRIZOR.

Stépanek. Prejšnji.

Stépanek. Kaj bi radi? Prosim, vprašajta naglo, ker se uže mračí in posla imam domá obilo.

Kátinka. Ne mislivi te mudíti, Stépanek. Anička in jaz govorívi baš o pokojnem Mišku in o Tínici. Povej nama, kako, da je šla Tínica v mesto? — Ti veš!

Stépanek. Kako bi ne vedel! Moj oča sam je čital oporoko in tudi pismo do generala, — imé sem uže pozabil, nekako čudno je.

Anička. Kako je govorilo pismo?

Stépanek. Miško je pisal, kakor je znal besedovati, a pisal je dobro. Samo toliko še zdaj vém, da je bilo zapisano tudi to: „gospod general! Roka roko umiva in dobro delo je vredno dobrega dela. Ko sem vas otél sovražniku iz pestí in vam ohranil življenje, izgubil sem pri tem delu sam svoje oko. Bila je vaša želja, naj bi vam uže tedaj povedal, kako bi mi vi to povernili. Zdaj vam hočem povedati. Imam rejénko, pridno in dobro

deklico, — rad bi jo še dalje pazil pod svojim očesom, ali čutim, da se mi bliža smert in treba se bode prestaviti. Vzemite deklico k sebi, naj vam bode Miškova ostalina, ter skerbite zá-njo.“ — Toliko pómnim da je bilo v tem Miškovem pismu.

Kátinka. Ali se je pismo oddalo?

Stépanek. Oddalo. — Volja umirajočega človeka je sveta. K malu potem iz mesta pride lep voz in na vôzu imenitna gospôda, ki je šla na gomilo pokojnega Miška ter je Tínico potlej sè soboj vzela s privolítvo nje matere.

Anička. Da, vse to še dobro pómnim; vem, kako smo jokali, ko je odhajala. — Kaj li počenja? Samo nje mati nam časi pripoveduje, da živí srečna ter da nas pozdravlja.

Stépanek. Po gosposki jo gojé ter učiti in učiti se je treba, kakor ménim.

Kátinka. Bog zna, pride li še kedaj k nam?

Stépanek. Ali misliš, da storí, kar se njej hoče? In kaj bi si počela taka gospôda v našej vási?

Kátinka. Ali bi jo znali, ako bi k nam prišla iz nenada?

Anička. Jaz prvi hip; anti se nij mogla tako izpremeniti.

Stépanek. Povedal sem vama, kar sta želeli, zdaj idem.

Kátinka. Postój, Stépanek!

Stépanek. Ne utegnem, Kátinka; ako bi vama hotel odgovarjati k vsem vprašanjem, to kedaj bi potem bil domá? Lehko noč!

Anička. Vselej se česa domisliš, da nas podražiš. Lehko noč, zaspanec!

Stépanek. Kakor vidim, dobodeti družbo. Zdi se mi, da je tam óno deklè, ki semkaj prihaja, prosjačica. Baš prav; povprašajta je, od kod? kam? kedaj? kje? itd. (Otide smejóč se.)

TRETJI PRIZOR.

Prejšnji brez Stépanka.

Anička (gledajóč za kulise.) Tuje deklè je, na vse strani se ozira. Ali ne bi šli tja, da je povprašavi —

Kátinka. Ostani, — uže naju vidi, sama
Star vojak in njegova rejenka. 3

pride sem, ter naju ogovori. Tujim ljudém nij takój upati.

Anička. Bliža se nama. Ali je počakavi?

Kátinka. Počakajvi! Vprašajvi je, česa išče.

Anička. Nu, zdaj zdaj bode tukaj.

ČETERTI PRIZOR.

Tínica (ubožno oblečena, z majhenim zvežnjem v roci. Na glavi ima robec, kateri jej pokriva nekoliko obličja).

Prejšnji.

Tínica. Ljubi dekleti! ali mi ne bi povedali, kje najdem dobre ljudi, kateri bi me nočili? Uže pozno je ter dalje iti ne smajem.

Anička in Kátinka. Idite z nama, — pri nas lahko prenočite.

Tínica. Hvala vam lepa na vašej dobroti; a nijsem sama, mater imam pri sebi; zunaj vasí malo počíva, trudna je ter ne more iti dalje, sirota nosi težek zvéženj.

Anička. Ali jedna ali dve, do tega nij toliko, — moja roditelja vaju rada vzameta na stán. Idite z nama!

Kátinka. Čuj, Anička, naša hiža je bliže nego li vaša; bolje, ako ideti z menój.

Tínica. Kako vama zahvalim, dobri dekleti, ker sta tako usmiljeni ubogim sirotam?

Anička. To je dolžnost. Hitro pokličite mater; vaju tukaj počakavi.

P E T I P R I Z O R.

Radovanček (z lopato na rami). **Prejšnje.**

Radovanček. Dober večer! (Na tihoma Anički.) Kdo je ta uboga déklica?

Anička. Prosila je stanú sebi in svoje mater, a pri nas bodeta.

Kátinka. To se še ne vé, ali ostaneta pri vas, — déklica še nij pristala na to.

Radovánček. Ako se mislita prepirati zaradi ubozega dekleta, jaz jo vzamem s soboj; dovolj imamo pri nas prostora, in takój bode pravde konec. Ali sta pozabili, kako je rekel pokojni govoráč: „kjer se prepirata dva, tretji dobiček imá.“ Kje je dékličina mati?

A nička. Baš je ide klicat; zunaj pred vasjó malo počiva, ker nese težek zvéženj.

Ra do vá n ček. Zvéženj jaz odnesem, močen sem dosti. (Tinici.) Ali smem z vami iti?

Tí n i c a (ganena.) Hvala ti lepa, dragi Ra do vá n ček!

Ra do vá n ček (čudèč se.) Kaj? Radovánček? Od kod li me zna uboga déklica?

Tí n i c a. Ali vas nijso tako imenovali? Zdi se mi, kakor bi to ime bila uže slišala. (Sama sè soboj.) Toličko da se nijsem zagovorila. — (Na glas.) Moj bratranec se tudi tako imenuje.

Ra do vá n ček. Mislite si, da sem jaz vaš bratranec ter z vami da idem!

Tí n i c a (razvezavši zvéženj.) Da mi ne bode treba sem ter tja prenašati, prosim vaju, shraníta mi te stvarí. (Podá vsakej po sviléno ruto.) Imejta ruti; skôraj se vernem. (Radovánčku.) Idiva! (Otideta oba.)

ŠESTI PRIZOR.

Anička in **Katinka** (spogledújeta se).

Anička. Kaj déš, **Kátinka**, kaj si je to? Poglédi prelepe sviléne rute! (Razvi je jo.)

Kátinka. A moja! Še vsa nova, nič še nij ponošena.

Anička. Deni jo za vrat, kako ti prístoji? (**Kátinka** jo dene za vrat.) Krasno ti prístoji! Samo o praznicih bi jo nosila.

Kátinka. Zeló čudno mi je v serci. Pomisli, to ubogo dekletje razdaje drage sviléne rute! Kako se to veže? Veš li kaj, vse to nič nij po moje.

Anička. Prav govoriš; tudi jaz imam o déklici súmnjo. — Kaj, ako bi ruti bili ukradeni?

Kátinka. Strahota! Jaz svoje rute uže ne morem deržati v roci, peče me, kakor živ ogenj; semkaj na klop jo položim.

Anička. Jaz tudi. (Ruti deneta na klop.) Zdaj mi je laže. A ubogej déklici nij bilo videti na obrazu tatíce.

Kátinka. Vendar nij mogla nama v óči pogledati, kar je zlo znamenje.

Anička. Ko z materjo semkaj prišedši ruti ugleda na klopi, kako misliš, kaj li poreče? A če je nedolžna, kako jo bode bolélo, — po krivem koga dolžiti, nij lepo.

Kátinka. Zopet prav govoriš, a kaj li je nama storiti? Ali bi ruti imeli, ali je semkaj denevi?

Anička (uterga nekoliko travnih bilek). Takój zvevi. Evo dve bilki, ta krajša, óna daljša; krajša govori „imejvi,“ daljša „odverzívi.“ Potegni!

Kátinka (potegne krajšo bilko). Nu, kako je?

Anička. Imejvi! Krajša bilka je. Zeló me veselí; zdaj ruti zopet vzemívi. (Vzameta, a v tem nastopi Tinica, katere ne opazita.)

SEDMI PRIZOR.

Prejšnji. Tinica (gosposki a prosto oblečena).

Tinica. Kaj delati? Evo, evo, izprelepi sviléni ruti! (Anička in Kátinka se ustrašita in se plaho spogledujeta.) Kdo je vama ruti dal?

Anička (Kátinki na uho). Kaj li odgovorim? Kdo je ta lepa deklica?

Kátinka. Ni jaz je ne znam; prišla je bajè iz mesta.

Anička (Tinici). Ubogo deklè je nama ruti dalo hranit.

Tinica (nasmehnivši se). To nij ubogo deklè, ki daruje sviléne rute.

Kátinka. Nama ju nij podarila, nijste prav slišala.

Tinica. Kako li ju vama nij podaríla? Jaz znam to ubogo deklè; Tinica se imenuje in hotela je prijateljicama Anički in Kátinki dati nekoliko spomínka.

Anička (reče Kátinki). V glavi se mi vertí; ali more to res Tinica biti? A midve je nisvi znali? (Tinica). Kam li je šla? Prosim vas, povédite nama!

Tinica. Kam je šla? Pred vama stoji, — ali uže ne znata svoje Tinice?

Anička in Kátinka. Da, ti si, Tinica, naju preljuba Tinica! O vele radost velíka!

Anička. I kje sem li imela očí, da te nijsem takój znala! Ali te je svobodno tikati?

Tinica (objemši jo). O prosim, vedno svi prijateljici.

Kátinka. In kako si prišla sem k nama toli iz nenada?

Tinica. Zdi se mi, da je uže večnost, dokler me nij bilo v preljubem domačem kraju! Bogu hvala, da sem zopet zdaj pri vaju. Vídim, da je še vse tako, kakor je bilo. Óno staro drevo! (Vzdáhne.) O kolikrat sem sedela v njega senci!

Anička. Povej nama, kako si? Imaš li blaga hranitelja?

Tinica. Boljših ne bi mogla imeti. Oča Miško je zá-me dobro skerbel; zdi se mi, da me še z nebes pázi ter je nevidoma vselej pri meni. Moja dobra hranitelja sta na to pristala, da bodem nekoliko dnij tukaj pri materi; potlej sama prideta pó-me.

Kátinka. Veselje bode jutri mej otroki, kadar zvedó, da je prišla Tinica, in — da nam je še vedno prijazníva, kakor je bila tedaj, kadar je živila mej nami.

Tinica. Vam prijazníva? Ali sem zdaj uže kaj več, nego sem bila tedaj, kadar smo še vkupej živeli? — Tedaj sem bila sirota, kar sem še zdaj, kajti vse, kar imam, prejela sem iz rok svojih dobrotnikov, in veselí me, ka me še ljubite. Zatorej

storita mi ljubav ter vzemita od mene sviléni ruti.

A nička. Predragi sta; kaj porečeta moja roditelja?

K á t i n k a. Takih rut nositi bi nama ne bilo nikakor svobodno; prelepi sta!

T i n i c a. Molčimo o vsem tem; nosili ji bosta, kadar odrasteta, a do tedaj ju spravita v skrinjo. Zdaj malo sédimo na klop sem pod to drevo; znata, da je meni ta kraj svet, nepozabljen. Koliko sladkih spominov se mi tukaj budí v serci!

A nička. Prav si rekla; sédi mej naju sem-kaj v sredo. (Sédejo.) Zdaj povéj, kako ti godí mesto? Veš li, toličko da ti nijsem zavidiljiva, ka bivaš v mestu! V našej vási je zeló otožno živeti.

T i n i c a. Ali si pozabila, kar je oča Miško dejál: „česar človek nema, to se mu zdí najlepše, a zopet nij zlato vse, kar se bleščí.“ Res, jaz imam vsega, česar potrebujem, a vendar se često želim iz mestnega hrupa nazaj v prijetno in mirno vasíco. Ob svojem vsakdanjem delu ste vedno zdravi in veseli; vsak večer vam ptički ščebetájo večerno pesen in za jutra vas pozdravljajo zopet.

Hiže vam stojé mej lepimi travniki in rodovitim poljem, čisti studenci in potoci vas pojé; v mirnej tihej vási je mnogo prijetneje, nego li tam v velícem mestu, hrupovítem in napolnjenem posvetnega veselja. Verjemite, da znam vaše in svoje veselje.

Kátinka. Veš lí, Anička, mene zdaj uže nič ne mika iti v mesto; mnogo zadovoljnější sem tukaj.

Tinica. Prav sodiš; meni se ne bi nič tožilo, ako bi mi bilo ostati vedno pri vas v domačej vási. Evo! Nij li tam Stépanek? Pomozita mi, da ga podražim; nij me še videl, in Radvánček mi je obetal, ničesar mu ne povedati o mojem prihodu.

Anička. Radi ti pomorevi.

Tinica. Jaz se skrijem za drevo. Bog vé, ali me bode mogel poznati? — (Skrije se za drevo.)

Kátinka (pokliče). Stépanek! stopi malo bliže, nekaj zeló važnega ti povem.

OSMI PRIZOR.

Stépanek. Prejšnje.

Stépanek. Evo deklet, kako še zdaj vkupej stojita in govoríčita! Ostaneta li vso noč tukaj?

Kátinka. Ne, — a mislim, da ostaneš tudi ti malo pri naju.

Stépanek. Lepo bi bilo, kakor ne bi imel boljšega dela! Z Bogom!

Anička. Počakaj malo, da ti gospodična za drevesom (pokaže Tinico, stopívšo izza drevesa) pozdrav izročí iz mesta.

Stépanek. Meni? — Pozdrav — iz mesta? Ne znam živega kersta v mestu.

Tinica. Zeló kesnega uma ste, ka toli hitro pozabite prijateljico. Ali se ne opominjate uže Tiničnega imena?

Stépanek. Tinica? Ménite li siroto Tinico, ki je iz naše vasí šla v mesto?

Tinica. Dà, tisto ménim!

Stépanek. Kako se vlada? Ali je zeló vzrastla?

Tinica. Tolika je, kolikoršna baš jaz.

Stépanek (gleda jo po stráni). Ali nas je uže pozabila? Kaj govóri? — Pride li še kedaj k nam?

Tinica. Ne verjamem. — Ne utegne priti iz mesta.

Stépanek (osúpel). Zakaj ne? Ali je bolna? ali —

Anička (smejóč se). Zdaj uže res ne more priti iz mesta, ker pred tobój stojí vsa, kolikor je je.

Kátinka. A modri Stépanek je nij upoznal.

Stépanek. O ti si, Tinica! Zdaj te znam; prej ti nijsem smel v lice pogledati. (Prime jo za roko.) Serce se mi raduje, ka si zopet prišla ter nijsi pozabila nekdánjih prijateljev.

Tinica. Kako bi mogla pozabiti? — Veš li, Stépanek, ka sva pred tremi leti z veliko skerbjo in težavo sem na drevo obešála desko ter ž njo mnogo razveselila očeta Miška?

Stépanek. Dà, vesel in srečen dan je bil, a za tem dnem so naglo prišli drugi. Dragi Bog je zopet vse prav obernil.

Tinica. Povéj mi, Stépanek, kje je zdaj óna deska, ki sva jo bila pred tremi leti semkaj prinesla?

Stépanek. O ne boj se, dobro smo jo shra-

nili. Ako bi imel novcev, dal bi jo prenovíti in v zlatih písmenih ná-njo zapisati: „verlej hčeri pokojnega govoráča na spomin, nje zvesti prijatelji.“

Tínica. Naj bode, kakoršna je, tako je najbolje.

Stépanek. Doklé ostaneš pri nas?

Tínica. Dokler moja hranítelja ne prideta pó-me, nekoliko dníj. — Uro je uže, kar sem prišla iz mesta, a hotela sem vas izkusiti, ali me še znate. Evo, nihče me nij upoznal, ni Anička ni Kátinka ni Stépanek ni Radovánček.

Stépanek. Verjémi, izpremeníla si se nekoliko; videti si, kakor cvetoča roža.

Tínica. Samo po vnénjem, če je to res, v serci sem še vedno, kakoršna sem bila, kadar smo še vkupej živeli. — Uže se mračí in jaz imam še posla, ki ga ne morem do jutri odlagati.

Anička. Kak posel, če je svobodno vprašati?

Tínica. Še nocoj sem dolžna iti k njemu, od katerega imam vso dobroto, — anti veš, k očetu Mišku.

Kátinka. Toli pozno hočeš na pokopališče hoditi?

Tínica. Ali uže ne pómnite besedíj, katere

je govoril, ko me je za hčer jemal? Rekel je: „če me Bog pokliče s tega sveta, zatisne mi oči ter na mojej gomili tam na pokopališči bode molila zá-me!“ Njega besede bodíte resnične.

Anička. Tudi mi pojdemo s tobój, ako ti je po volji?

Tínica Zeló mi ustrezete, a poprej treba še stopiti k materi, povédát, kam pojdem. Tukaj se zopet snidemo. — **Kátinka**, ali me spremiš? (Tínica in Katinka otideta.)

DEVETI PRIZOR.

Radovánček (z lopato na rami.) **Prejšnji.**

Stépanek. Veš li, Radovánček, da je Tí-nica prišla?

Radovánček. To sem znal prej nego li ti; hodil sem nekaj časa ž njo, mislèč, da je kako ubogo deklè, a ona se mi nasmeje ter se razodene.

Stépanek. Od kod si prišel z lopato na rami? Ves potán si, gotovo si težko delal.

Radovánček. Ne vem, ali bi ti povedal, ali ne.

Stépanek. Anti ne bode nič slabega; ako li nečeš, nikdo te ne more siliti.

Anička (dobrikáje se). Povej, Radovánček! Bil si zeló priden, kakor se vidi.

Radovánček. Poslušajte! Tínica mi je s potjo pripovedovala, da pojde še nocoj molit na gomilo očeta Miška. Takój se opómnim, da se je Miškova gomila uže vsa s travo obrastla ter niti križ da lepo ne stojí po konci. Mislím si, ne bilo bi prav, če Tínica tako najde. Utegnila bi misliti, da smo res Miška do kraja pozabili, ker ne pázimo njegove gomile, in to bi jo žalílo. Takój pohitim na pokopališče — lopato sem imel pri sebi — ter začnem popravljati. Zdaj je gomila spet lepo v rédu, kakor na vseh vernih duš dan. Okítíl sem jo sè zelenim mahom in z rudečimi jagodicami, a okrog sem posúl belega peska.

Stépanek. To li si storil tí, Radovánček. (Prime ga za roko.) Zdaj si dolg plačal pokojnemu očetu Mišku; radujem se, ka si moj brat.

Anička. Radovánček, ako ti kedaj morem s čim ustréči, prosim te, povej mi!

Stépanek. Evo, Tínicá in ž njo četa otrok!

DESETI PRIZOR.

Tinica. Več dečkov in deklic. Prejšnji.

Tinica. Zopet smo vsi vkupej, kakor nekdam. Idite zdaj z Miškovo hčerjo, kakor ste ž njim hodili. Njega uže nij mej nami, a njegovi lepi nauki so zasadili globoke korenine v našem sereci; to svedoči sloga in ljubezen mej nami. Tako je prav ker moremo jedino s tem spomin pokojnega moža čestiti, kakor je zaslužil. — A zdaj idimo na pokopališče. Ondu se hočemo novič zaréči, da ostanemo do smerti dobri in pobožni. Da-si ga v telesu mej soboj ne vidimo, vendar živi (pokaže v nebo) tam gori v nebesih in tudi — nam v sereci, dokler nam bode v persih gibálo. (Polagoma otidó.)

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000412691

COB155 ■